

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšera a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **A. H.**, zastoupené JUDr. Pavlem Pfajfrem, advokátem se sídlem Ohrazenice 119, Turnov, proti žalovanému: **Generální finanční ředitelství**, se sídlem Lazarská 7, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2012, čj. 49204/12-3410-050230, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 4. 2015, čj. 15 Af 64/2013 – 110,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Pavlu Pfajfrovi, advokátovi se sídlem Ohrazenice 119, Turnov, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 4114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1) Opravným usnesením ze dne 18. 9. 2012, čj. 10126/12-1500-507486 (dále též „opravné usnesení“), Finanční ředitelství v Ústí nad Labem (dále též „prvostupňový orgán“) opravilo zřejmé nesprávnosti písemného vyhotovení usnesení Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 19. 6. 2012, čj. 6070/12-1500-507486 (dále též „usnesení o odložení věci“).

2) Rozhodnutím ze dne 21. 12. 2012, čj. 49204/12-3410-050230 (dále též „napadené rozhodnutí“), Generální finanční ředitelství (dále jen „žalovaný“) zamítlo odvolání žalobkyně proti shora uvedenému opravnému usnesení a toto opravné usnesení potvrdilo.

II.

3) Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Krajský soud žalobu zamítl. Prvostupňový orgán vydal opravné usnesení v souvislosti s podáním žalobkyně ze dne 12. 5. 2012, jehož část nesla název „žaloba proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s.“ Usnesením ze dne 19. 6. 2012 prvostupňový orgán odložil podání v této části postupem podle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu. Nejednalo se o správu daní, nýbrž o úřední činnost spočívající v odložení podání, k jehož vyřízení nebyl žádný správní orgán věcně příslušný; od 1. 1. 2012 totiž nejsou správní orgány povinny postupovat přijaté žaloby proti správním rozhodnutím příslušnému soudu rozhodujícímu ve správním soudnictví. Proti usnesení o odložení věci ze dne 19. 6. 2012 podala žalobkyně odvolání, ve kterém upozornila, že ve výroku tohoto usnesení bylo uvedeno nesprávné datum jejího narození. Prvostupňový orgán následně vydal dne 18. 9. 2012 opravné usnesení, kterým tuto chybu opravil postupem podle § 70 správního řádu; z logiky věci se nejednalo o správu daní. Žalovaný rozhodl o odvolání proti opravnému usnesení rovněž postupem podle správního řádu; ani v tomto případě se nejednalo o správu daní a aplikace daňového řádu tak byla v obou případech vyloučena.

4) Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, že žalovaný neseznámil žalobkyni s podklady, na jejichž základě vydal napadené rozhodnutí. Předmětem odvolacího řízení byl výhradně přezkum opravného usnesení ze dne 18. 9. 2012 o opravě písařské chyby v datu narození žalobkyně; žalovaný proto nijak nedoplňoval správní spis a neprováděl ve věci dokazování. Podle § 70 správního řádu platí, že týká-li se oprava výroku rozhodnutí, vydá správní orgán opravné rozhodnutí, které je prvním úkonem správního orgánu ve věci opravy; z povahy věci proto není dán účastníkům řízení prostor vyjádřit se k podkladům tohoto rozhodnutí před jeho vydáním. Jedná se o ustanovení speciální k § 36 odst. 3 správního řádu, který umožňuje účastníkům řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak.

5) Napadené rozhodnutí ani opravné usnesení nebylo nezákonné. Nejednalo se ani o nicotná rozhodnutí, neboť netrpěla žádnou vadou zakládající nicotnost rozhodnutí podle § 77 správního řádu.

6) Na posouzení věci samé nemají žádný vliv žalobní námitky o hromadném předpisu správce daně k dani z nemovitostí za rok 2010. Případná nezákonnost či nicotnost tohoto hromadného předpisu nemá žádnou přímou vazbu na napadené rozhodnutí ani opravné usnesení, neboť tato rozhodnutí se týkala výhradně písařské chyby v usnesení o odložení věci ze dne 19. 6. 2012, nikoli obsahu tohoto usnesení.

III.

7) Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Setrvala na názoru, že jí žalovaný měl poskytnout možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, neboť napadené rozhodnutí souviselo s usnesením o odložení věci ze dne 19. 6. 2012 a s jejím podáním ze dne 12. 5. 2012.

8) Stěžovatelka dále namítla, že správní orgány měly postupovat při vyřizování věci podle daňového řádu, neboť veškerá vydaná rozhodnutí souvisela s podáním žalobkyně ze dne 12. 5. 2012 označeným jako žaloba proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s., kterou žalobkyně podávala proti hromadnému předpisu k dani z nemovitostí za rok 2010. Stěžovatelka nesouhlasila s krajským soudem, že hromadný předpis neměl k napadeným rozhodnutím žádnou vazbu. Tento hromadný předpis považovala za nicotný či nezákonný, neboť správce daně nevzal v potaz, že žalobkyně nabyla předmětné nemovitosti smlouvou o prodeji části podniku. Správce

daně měl přerušit řízení do doby, než bude v katastru nemovitostí zapsán celý podnik, a neměl vyměřovat daň pouze z části nemovitostí. Správce daně nebyl oprávněn tento podnik stavebně technicky rozdělit v rozporu s kolaudačním rozhodnutím. Správce daně ani nepřihlédl k tomu, že ve výpisu z obchodního rejstříku prodávajícího nebyl poznamenán přechod práv a povinností z privatizace.

9) Vzhledem ke shora uvedenému měl krajský soud provést stěžovatelkou navržené důkazy, například smlouvu o prodeji části podniku, neboť by z těchto důkazů mohla vyplynout nicotnost, popřípadě nezákonnost shora uvedených rozhodnutí. Stěžovatelka také namítla, že ji krajský soud měl vyzvat k doplnění jejich tvrzení a důkazních návrhů a k plnění dalších procesních povinností.

10) Stěžovatelka také uvedla, že prvostupňový orgán měl její žalobu ze dne 12. 5. 2012 postoupit příslušnému soudu, jinak bylo porušeno její právo na přístup k soudu a na spravedlivý proces.

IV.

11) Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s právními závěry krajského soudu a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení. Zároveň uvedl, že okolnosti tvrzené stěžovatelkou ohledně daňového řízení předcházejícího řízení, v němž žalovaný vydal napadené rozhodnutí, jsou nepřipustným rozšiřováním žalobního návrhu podle § 72 odst. 2 s. ř. s.

V.

12) Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

13) Kasační stížnost není důvodná.

14) Předmětem přezkumu v nyní projednávané věci je rozhodnutí ze dne 21. 12. 2012, kterým žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky proti opravnému usnesení ze dne 18. 9. 2012, kterým prvostupňový orgán opravil usnesení o odložení věci ze dne 19. 6. 2012, a to postupem podle § 70 správního řádu.

15) Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2009, čj. 1 As 112/2008 – 56, má opravné rozhodnutí vydané podle § 70 správního řádu, kterým se opravují zřejmé nesprávnosti ve výroku rozhodnutí, hmotněprávní účinky. Jedná se tedy o rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s.; žaloba proti němu je přípustná za předpokladu vyčerpání řádných opravných prostředků. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku také zdůraznil, že „*smyslem přípustnosti odvolání proti opravnému rozhodnutí podle § 70 správního řádu není poskytnout účastníku řízení novou možnost podat opravný prostředek proti původnímu rozhodnutí, ale pouze bránit se proti provedené opravě a jejímu eventuálnímu dopadu na původní rozhodnutí a na právní sféru účastníka řízení.*“

16) Vzhledem ke shora uvedenému je třeba odmítnout názor stěžovatelky, že prostřednictvím žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2012 mohla dosáhnout věcného přezkumu hromadného předpisu na daň z nemovitostí za rok 2010. Opravovaným rozhodnutím nebylo rozhodnuto o daňové povinnosti, ale o odložení podání, které bylo označeno jako žaloba proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. Krajský soud proto nepochybil, pokud neprovedl stěžovatelkou navržené důkazy, neboť se týkaly výhradně uvedeného hromadného předpisu a nikoli rozhodovacích důvodů žalobou napadeného rozhodnutí.

17) Z téhož důvodu se Nejvyšší správní soud nezabýval kasačními námitkami směřujícími proti zákonnosti hromadného předpisu, popř. kasačními námitkami ohledně jeho nicotnosti. Nejvyšší správní soud se nemohl zabývat ani námitkou, že prvostupňový orgán měl stěžovatelčinu žalobu ze dne 12. 5. 2012 postoupit příslušnému soudu, neboť tato námitka mířila proti usnesení o odložení věci ze dne 19. 6. 2012, nikoli proti nyní přezkoumávanému rozhodnutí žalovaného.

18) Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli, že ji krajský soud měl vyzvat k doplnění žalobních tvrzení a k předložení důkazních návrhů, jakož i k plnění dalších procesních povinností. Stěžovatelka uvedla již v žalobě ze dne 6. 3. 2013, byť nezastoupena advokátem, meritorně projednatelné žalobní body, které její advokát následně rozpracoval při ústním jednání a kterými se krajský soud podrobně zabýval. Nebyl proto důvod žalobkyni vyzývat k doplnění dalších žalobních bodů. Vyzývat stěžovatelku k doplnění dalších žalobních bodů při ústním jednání, tedy po uplynutí lhůty pro podání žaloby, by bylo bez významu, protože by se soud nemohl těmito tvrzeními zabývat s poukazem na § 71 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze žalobu rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.

19) Nejvyšší správní soud rovněž nesouhlasil s kasační námitkou, že se stěžovatelka nemohla seznámit s podklady napadeného rozhodnutí. Účelem § 36 odst. 3 správního řádu je umožnit účastníkům řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, které správní orgán nashromáždil, a případně vůči nim uplatnit námitky. Usnesení o opravě písařské chyby je podle § 70 správního řádu prvním úkonem správního orgánu v řízení o opravě; správní orgán tedy může tento krok učinit na základě již dříve shromážděných podkladů a neprovádí před vydáním opravného usnesení nové dokazování, s jehož výsledky by byl povinen stěžovatelku seznámit postupem podle § 36 odst. 3 správního řádu. Opravné usnesení se týkalo výhradně data narození stěžovatelky, k jehož zjištění postačovaly dosavadní podklady ve správním spisu. Stěžovatelka ostatně ani nenamítla, že by se chyba v datu narození vyskytla i v opravném usnesení nebo v žalobou napadeném rozhodnutí; v podaném odvolání zdůrazňovala především svůj právní názor, že prvostupňový orgán vydal rozhodnutí v rozporu s § 262 daňového řádu, podle kterého se správní řád při správě daní nepoužije. Stěžovatelčino právo být seznámena s podklady rozhodnutí tedy nebylo postupem správních orgánů dotčeno.

20) Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani kasační námitce, že žalovaný i prvostupňový orgán měli při vydání napadených rozhodnutí postupovat podle daňového řádu. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „daňový řád“) upravuje tento zákon *„postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní.“* Podle § 1 odst. 2 daňového řádu je správa daně *„postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.“* Podání žalobkyně ze dne 12. 5. 2012 se netýkalo správy daní, neboť bylo označeno jako žaloba podle § 65 odst. 1 s. ř. s. K rozhodování o této žalobě jsou příslušné soudy rozhodující ve správním soudnictví postupem podle soudního řádu správního, nikoli správci daně postupem podle daňového řádu. Z hlediska prvostupňového orgánu se tak jednalo o podání, které se netýkalo správy daní. Za těchto okolností nebyl prvostupňový orgán oprávněn naložit s tímto podáním postupem podle daňového řádu, nýbrž bylo jeho povinností postupovat podle správního řádu jakožto obecného právního předpisu upravujícího postup správních orgánů. Prvostupňový orgán proto vydal usnesení o odložení věci postupem podle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu. Takové usnesení mohlo být z povahy věci opraveno pouze postupem podle správního řádu, nikoli podle daňového řádu. Žalovaný i prvostupňový orgán tedy postupovali v souladu se zákonem, pokud při opravě usnesení o odložení věci (a následném přezkumu této opravy) postupovali podle správního řádu.

21) S poukazem na shora uvedené důvody zamítl Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

22) Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

23) Žalovanému nelze přiznat náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále „advokátní tarif“) s poukazem na nález Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. pl. ÚS 39/13. Ústavní soud se v tomto nálezu zabýval otázkou, zda lze procesně úspěšnému žalovanému, který nebyl zastoupen advokátem, přiznat paušální náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu proti žalobci zastoupenému advokátem. Ústavní soud řešil tuto otázku v kontextu bagatelních sporů o peněžité plnění, u nichž náhrada nákladů řízení znatelně převyšuje žalovanou částku. Na základě *analogie iuris* dospěl pro tyto případy k závěru, že pokud byl neúspěšný žalobce zastoupen advokátem, je třeba posoudit, zda je na místě přiznat paušální náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu i úspěšnému žalovanému nezastoupenému advokátem, a to v zájmu zachování rovnosti stran.

24) V bodě 46. shora uvedeného nálezu Ústavní soud vyslovil, že *„je tedy na soudech, aby v konkrétním případě, v němž bude stát proti úspěšné straně bez právního zastoupení neúspěšná právně zastoupená strana, zvážily, zda je namístě, aby využily prostoru, který se pro ústavně konformní výklad ustanovení § 137 odst. 1 občanského soudního řádu nabízí zejména díky demonstrativní povaze výčtu nákladů řízení. Při takovém zvažování je třeba, aby posoudily, zda by v daném případě bylo zjevně nespravedlivé paušální náhradu nezastoupenému účastníku řízení nepřiznat a zda z odlišného zacházení, které předpokládá text advokátního tarifu, vyplývá v daném případě nerovnost rozporná s článkem 37 odst. 3 Listiny; zejména zda toto odlišné zacházení neznevýhodňuje v kontextu celého sporu právně nezastoupeného účastníka řízení, například proto, že částka paušální náhrady výdajů není bagatelní ve srovnání s částkou, o níž se spor vede, či proto, že jde ze strany právně zastoupeného účastníka o zjevně šikanózní postup. Pokud by tyto podmínky byly naplněny, je namístě, aby za náklady řízení označily civilní soudy kromě nákladů vyjmenovaných v demonstrativním výčtu ustanovení § 137 odst. 1 občanského soudního řádu také paušální náhradu výdajů, jež náleží advokátům podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu.“*

25) Nejvyšší správní soud posoudil v souladu se shora citovaným právním názorem Ústavního soudu, zda by bylo zjevně nespravedlivé nepřiznat žalovanému náhradu hotových výdajů, a dospěl k závěru, že tomu tak není. Postavení žalovaného správního orgánu jako účastníka v soudním řízení správním nelze bez dalšího přirovnávat k postavení žalovaného v bagatelním sporu v rámci občanského soudního řízení. Žalovaný je povolán k tomu, aby v řízení před soudem hájil správnost a zákonnost rozhodnutí, které vydal jako orgán moci veřejné na základě zákonného zmocnění. Takový úkol patří k jeho běžné úřední činnosti, k jejíž realizaci je personálně i finančně vybaven. Žalovaný netvrdil ani neprokázal, že důvodně vynaložil v souvislosti s vypracováním vyjádření ke kasační stížnosti zvláštní náklady či zvláštní hotové výdaje, které by přesahovaly rámec jeho běžné úřední činnosti, a na jejichž náhradu by měl právo podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud mu proto nepřiznal požadovanou náhradu hotových výdajů.

26) Stěžovatelce byl krajským soudem ustanoven zástupcem advokát; podle § 35 odst. 8 s. ř. s. advokát ustanovený v řízení před krajským soudem zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů

za poskytování právních služeb (advokátní tarif) náleží ustanovenému zástupci odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání kasační stížnosti ve výši 3100 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za jeden úkon; celkem tedy 3400 Kč. Jelikož je ustanovený zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna za zastupování o tuto daň; částka daně činí 714 Kč. Celkem tedy odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů včetně daně činí 4114 Kč. Tato částka bude zástupci stěžovatelky vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto usnesení.

27) Nejvyšší správní soud nepřiznal advokátovi požadovanou odměnu za převzetí a přípravu zastupování podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu ani za poradu s klientem přesahující jednu hodinu podle § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu. Účelem odměny za převzetí a přípravu zastupování je kompenzovat advokátovi čas potřebný k seznámení se s věcí samou; tuto kompenzaci poskytl advokátovi již krajský soud v kasační stížnosti napadeném rozsudku. Pokud jde o tvrzenou poradu s klientkou, advokát Nejvyššímu správnímu soudu neprokázal, že byl tento úkon k sepsání kasační stížnosti nezbytný, ani že tvrzená porada skutečně proběhla.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. července 2015

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu